

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om anordnande av en urvalsundersökning av arbetskraften i gemenskapen"

(98/C 129/15)

Den 25 februari 1998 beslutade Ekonomiska och sociala kommittén i enlighet med artikel 23.3 i arbetsordningen att utarbeta ett yttrande om ovannämnda förslag.

Ekonomiska och sociala kommittén utsåg Kenneth Walker till huvudföredragande och gav honom i uppdrag att utarbeta föreliggande yttrande.

Vid sin 352:a plenarsession den 25-26 februari 1998 (sammanträdet den 25 februari 1998) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 70 röster för, 1 motröst och 1 nedlagd röst.

1. Inledning

1.1. För att kunna fullgöra sina uppgifter, framför allt att följa upp sysselsättnings- och arbetslöshetsituationen (årsrapporten till rådet efter toppmötet i Essen), för att kunna spåra de regioner som har drabbats hårdast av arbetslöshet (berättigade till stöd från strukturfonderna — mål 2) och för att kunna analysera individens och hushållens situation på arbetsmarknaden, vill kommissionen regelbundet få aktuella och jämförbara uppgifter som ger en representativ bild av arbetslöshetsituationen i medlemsstaterna på regional nivå.

1.2. För närvarande består gemenskapens undersökning av arbetskraften av parallella nationella arbetskraftsundersökningar som genomförs i medlemsstaterna. Även om de formellt sett är harmoniserade⁽¹⁾ har dessa undersökningar i allt väsentligt bevarat sina respektive särdrag för att svara mot de nationella behoven.

1.2.1. Skillnader föreligger dels i fråga om rapporteringsfrekvensen, definitionen av referensperioden, de observerade enheterna, undersökningsområdet, observationsmetoden och urvalsmetoden, dels i fråga om extrapoleringsmetod och frågeformulär. Jämförbarheten mellan olika länder för erhållna data, i synnerhet i fråga om sysselsättning och arbetslöshet, försämrats därigenom på ett allvarligt sätt.

1.3. Ett av hindren för en överensstämmelse mellan undersökningsmetoderna är den tröghetsfaktor som de stora urvalsundersökningarna är behäftade med: att reformera en nationell undersökning av arbetskraften innebär en kraftig investering i fråga om urvalsmetod, uppläggning av databehandlingen och det praktiska genomförandet av undersökningen. Först när en medlemsstat ser över undersökningen finns det verkliga utvecklingsmöjligheter. Av denna anledning anger man i förslaget till förordning ett mål men ger medlemsstaterna möjlighet att under ett övergångsskede endast genomföra en undersökning per år, på våren.

1.4. Stor uppmärksamhet har ägnats åt att begränsa kostnaderna för att genomföra en kontinuerlig under-

sökning. Att sprida ut insamlingen över hela året borde göra det möjligt att organisera verksamheten mer rationellt och att utnyttja datautrustningen mer effektivt, och den fastställda precisionsnivån innebär i allmänhet inte någon omåttlig ökning av det årliga urvalet. Tvånget att använda hushållet som undersökningsenhet har övergivits så att de medlemsstater som så önskar kan använda sig av individurval under förutsättning att de uppfyller även övriga krav beträffande hushållen. Vissa variabler som förekommer i den nuvarande undersökningsserien har strukits.

1.5. I linje med subsidiaritetsprincipen skall enbart de data om variabler som tjänar till att bestämma verksamhetsstatus och undersysselsättning samlas in genom direkta frågor till personerna, varvid man följer gemensamma, mycket strikta principer som anses vara nödvändiga för att resultaten skall bli jämförbara i acceptabel utsträckning. När det gäller övriga variabler bestämmer medlemsstaterna frågornas ordningsföljd och lydelse utan riktlinjer från gemenskapen. Den nödvändiga informationen kan också hämtas från andra källor.

1.5.1. Dessutom förutsätter inte målstrukturen en roterande urvalsplan, för att göra det möjligt att använda den effektivaste undersökningsplanen med tanke på de nationella egenheterna.

2. Kommissionens förslag

2.1. Medlemsstaterna skall enligt förslaget vara ålagda att årligen genomföra en undersökning av arbetskraften.

2.1.1. Undersökningen är tänkt att genomföras kontinuerligt och ge såväl kvartalsresultat som årsresultat. De medlemsstater som inte kan genomföra en kontinuerlig undersökning får dock genomföra endast en årlig undersökning under våren.

2.1.2. De variabler som undersökningen omfattar rör i allmänhet förhållandena under den kalendervecka (från måndag till söndag) som föregår intervjuerna, kallad observationsveckan.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 3711/91, 16.12.1991.

2.1.3. För en kontinuerlig undersökning gäller att observationsveckorna skall vara jämnt fördelade under året. Intervjuerna skall normalt äga rum under veckan omedelbart efter observationsveckan. Observationsveckan och intervjudatum skulle inte få ligga mer än fem veckor från varandra, utom under det tredje kvartalet. Med observationskvartal och observationsår avses 13 respektive 52 på varandra följande veckor.

2.2. Undersökningen skall genomföras på ett urval av dem som har sitt hemvist inom medlemsstatens ekonomiska territorium vid tidpunkten för undersökningen. Urvalet kan göras antingen på individnivå eller på hushållsnivå. Oavsett vilken enhet som används vid undersökningen (individ eller hushåll) skall uppgifter samlas in för alla medlemmar i hushållet, men om undersökningsenheten är en individ kan mängden uppgifter om andra medlemmar i hushållet minska. Hushåll är ett fysiskt begrepp, dvs. alla personer som bor i en viss bostad betraktas med nödvändighet som ett hushåll, oavsett vilka relationerna mellan dem är.

2.2.1. Undersökningen omfattar i huvudsak personer i privata hushåll som har sitt hemvist på varje medlemsstats ekonomiska territorium. Om möjligt skall denna huvudpopulation kompletteras med personer i kollektiva hushåll. Undersökningen begränsas inte till dem som befinner sig i yrkesverksam ålder.

2.2.2. Data om de variabler som används för att avgöra verksamhetsstatus och undersysselsättning skall samlas in genom en intervju med den berörda personen, eller, om detta inte är möjligt, med en annan medlem av hushållet. Övrig information kan hämtas från andra källor, till exempel administrativa register, under förutsättning att likvärdiga uppgifter erhålls.

2.3. I förslaget till förordning anges ett antal tillförlitlighetskriterier för att garantera att urvalet blir representativt.

2.3.1. För att säkerställa ett tillförlitligt underlag för jämförande analyser på gemenskapsnivå, nationell nivå och regional nivå skall urvalsplanen utformas så att standardavvikelsen för skattningen av årsmedelvärdena (eller för vårens skattningar om det gäller en årsundersökning som utförs på våren) på NUTS 2-nivå inte skall överskrida 8 % för de variabler som rör 5 % av befolkningen i yrkesarbetande ålder, med hänsyn tagen till urvalsplanens inverkan på variabeln "arbetslöshet".

2.3.1.1. Detta krav gäller inte regioner med mindre än 300 000 invånare.

2.3.2. När det gäller en kontinuerlig undersökning bör urvalsplanen utformas så att standardavvikelsen för skattning av variationer mellan två på varandra följande

kvartal för delpopulationer, som totalt är i storleksordningen 5 % av befolkningen i yrkesarbetande ålder, på nationell nivå inte får överskrida 2 % av den delpopulation som undersökningen gäller.

2.3.2.1. För medlemsstater med en befolkning på mellan 1 miljon och 20 miljoner invånare sänks detta krav till 3 %.

2.3.2.2. Dessa krav gäller inte medlemsstater med en befolkning på mindre än 1 miljon invånare.

2.3.3. För en undersökning som sker varje vår skall minst en fjärdedel av undersökningsenheterna ha ingått i den föregående undersökningen och minst en fjärdedel i den följande undersökningen.

2.3.4. Ofullständiga uppgifter till följd av uteblivna svar på vissa frågor skall i allmänhet kompenseras genom så kallad imputering.

2.3.5. Viktningen beräknas med hänsyn till urvalssannolikheterna samt av uppgifter från andra källor om den undersökta populationens fördelning efter kön, åldersklasser (i klasser om 5 år) och regioner (NUTS 2-nivå), i den utsträckning dessa uppgifter från andra källor är tillräckligt tillförlitliga. Samma viktningkoefficient tillämpas på alla medlemmar i ett hushåll.

2.3.5.1. Medlemsstaterna skall lämna önskade uppgifter om undersökningens uppläggning och metoder till Eurostat, i synnerhet om de kriterier som har använts för urvalsplanen och urvalets omfattning.

2.4. Förteckningen över undersökningsvariabler för vilka uppgifter skall samlas in anges i Bilaga 1. Den delas in i 13 moduler, som i sin tur är indelade i totalt 85 frågor. De uppgifter som krävs om andra hushållsmedlemmar omfattar inte modulerna g, h, i och j, om undersökningsenheten är en individ.

2.4.1. Uppgifterna kan ibland kompletteras med en rad ytterligare variabler, kallade "ad hoc-moduler". Dessa kompletterande moduler kan gälla sådana områden som arbetsorganisation, olyckor på arbetsplatsen och övergång från utbildning till arbete. En ad hoc-modul skall inte ha större omfattning än modul c.

2.4.1.1. Varje år skall ett flerårigt program med ad hoc-moduler fastställas, senast tolv månader innan den observationsperiod inleds då en viss modul skall tillämpas. I programmet skall för varje ad hoc-modul anges ämne, berörda medlemsstater och regioner, observationsperiod, urvalets omfattning (lika med eller mindre än det huvudsakliga urvalet) samt tidsfrister för inlämnande av resultaten (som eventuellt avviker från de tidsfrister som gäller undersökningen som helhet).

2.5. Medlemsstaterna har möjlighet att använda sig av svarsplikt för att kunna genomföra undersökningen.

2.6. Medlemsstaterna skall lämna in resultaten till Eurostat, vederbörligen kontrollerade för varje person som ingår i undersökningen (utan att ange namn och adress), senast tolv veckor efter observationskvartalets slut, om det är fråga om en kontinuerlig undersökning och senast nio månader efter observationsperiodens slut om det är fråga om en årlig vårundersökning.

2.7. Vart tredje år, och med början år 2000, skall kommissionen till parlamentet och rådet överlämna en rapport om genomförandet av förordningen. Rapporten skall i synnerhet innehålla en utvärdering av kvaliteten på de statistiska metoder som medlemsstaterna använder.

2.8. Kommissionen skall bistås av Kommittén för Europeiska gemenskapernas statistiska program, inrättad genom beslut (EEG, Euratom) nr 89/382, inom ramen för förfarandet med en "föreskrivande kommitté". Kommissionen skall fastställa de åtgärder som är omedelbart tillämpliga. Om åtgärderna inte är förenliga med den föreskrivande kommitténs yttrande skall kommissionen emellertid genast underrätta rådet om detta och uppskjuta verkställandet av åtgärderna. Rådet får med kvalificerad majoritet besluta att avvisa åtgärderna inom en tremånadersperiod. Om detta inte sker skall åtgärderna verkställas.

2.9. Förordning (EEG) nr 3711/91 skall i enlighet med förslaget upphöra att gälla.

3. Allmänna kommentarer

3.1. ESK anser att det är av största vikt att det finns tillförlitliga och detaljerade uppgifter om vad som utmärker arbetsmarknaden — bl.a. vad gäller sysselsättningen och arbetslöshetssituationens art och omfattning — i de olika medlemsstaterna, och om de olika regionerna i enskilda medlemsstater. Detta är viktigt för att kunna utforma en sammanhållen och samordnad strategi som syftar till att sänka arbetslöshetsnivåerna i Europeiska unionen. Av samma skäl är det uppenbart att sådan statistik måste upprättas på en jämförbar och konsekvent grundval om den skall vara av något verkligt värde.

3.1.1. Kommittén välkomnar därför kommissionens förslag, som utgör ett positivt steg i denna riktning.

3.2. ESK anser att det skulle bli mycket lättare att jämföra de statistiska uppgifterna om medlemsstaterna genomförde kontinuerliga undersökningar, vilket redan sker i de flesta medlemsstater. Kommittén hoppas därför att den övergångsperiod då medlemsstaterna har möjlighet att genomföra en årlig undersökning på våren skall göras så kort som möjligt och att det i en relativt

nära framtid kommer att skapas en situation där alla medlemsstater genomför kontinuerliga undersökningar. Detta bör inte leda till en orimlig arbetsbelastning, vare sig för medlemsstaternas administrativa avdelningar eller för de utfrågade.

3.3. En urvalsundersöknings noggrannhet beror i mycket hög grad på om urvalet sker strikt slumpmässigt. ESK ställer sig därför bakom förslaget att medlemsstaterna skall ha rätt att använda sig av svarsplikt vid undersökningen, eftersom urvalet blir mindre slumpmässigt om svar uteblir. Urvalen bör göras utifrån gemensamma kriterier.

3.3.1. ESK anser att fortsatta skillnader mellan medlemsstaterna vad gäller frågeformulärens innehåll och det sätt på vilket frågeformulären fördelas och tolkas utgör en svaghet i systemet. Detta leder till att jämförelser mellan de resultat som erhålls förvrängs. Kommittén skulle vilja att man skapar en högre grad av harmonisering på detta område.

3.3.2. När det gäller arbetslöshetssiffror i både inskränkt och vid bemärkelse enligt ILO:s definition anser ESK att harmonisering av undersökningarna borde göra det möjligt att beräkna och offentliggöra båda siffrorna. Vi menar att den nuvarande presentationen av arbetslöshetssiffror i inskränkt bemärkelse inte i tillräcklig utsträckning tillåter en korrekt bedömning av arbetslöshetsproblemen. Detta kan försämra möjligheterna att jämföra olika medlemsstaters uppgifter. När dessa data sedan används av kommissionen för att föreslå fördelningsnormen för strukturfonderna, blir problemen ännu större.

3.4. ESK menar att dessa undersökningar kan komma till stor användning när de verkliga arbetslöshetsnivåerna skall fastställas, genom att de t.ex. kartlägger de personer som inte har registrerat sig som arbetslösa eftersom de inte anser att det finns några verkliga möjligheter att finna arbete, men som dock gärna skulle arbeta om tillfälle uppstod. Undersökningarna skulle också kunna tillhandahålla intressanta uppgifter om deltidsarbete, genom att skilja mellan dem som frivilligt arbetar deltid och dem som arbetar deltid för att detta är enda möjligheten. De frågor som ställs bör därför beröra önskemål om att utöka arbetstiden respektive att förkorta den, i avsikt att upprätta en tillförlitlig statistik om sysselsättning motsvarande heltidssysselsättning. Andra relevanta inslag som man skulle kunna uppmärksamma är de olika typerna av anställningskontrakt och tillgång till differentierade uppgifter om tillfälliga anställningar.

3.4.1. Användningen av "ad hoc-moduler" ger betydande möjligheter att få detaljerad information om sysselsättningsnivåer, särskilda aspekter av arbetslöshetssituationen och avtalsvillkor.

3.5. ESK ställer sig bakom förslaget att kommissionen skall bistås av Kommittén för Europeiska gemenskapernas statistiska program inom ramen för en "föreskrivande kommitté".

4. Slutsatser

4.1. ESK beklagar att man inte blev rådfrågad om förslaget till förordning, vilket gjorde att kommittén tvingades avge ett yttrande på eget initiativ.

4.2. ESK ställer sig bakom kommissionens förslag till rådets förordning om anordnande av en urvalsundersökning av arbetskraften i gemenskapen.

Bryssel den 25 februari 1998.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Tom JENKINS

BILAGA 1

till Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

Undersökningsvariabler

1. Uppgifter som skall samlas in gällande

- a) demografiska förhållanden
 - ordningstal i hushållet
 - kön
 - födelseår
 - födelsedatum i förhållande till slutet på observationsperioden
 - civilstånd
 - relation till observationspersonen
 - makas/makes ordningstal
 - faderns ordningstal
 - moderns ordningstal
 - nationalitet
 - bosättning i det aktuella landet (antal år)
 - födelseland (frivilligt)
 - typ av deltagande i undersökningen (direkt deltagande eller genom en annan medlem av hushållet)
- b) verksamhetsstatus
 - verksamhetsstatus under observationsveckan
 - orsak till att personen ifråga inte har arbetat, fastän han/hon har ett arbete
 - sökande efter arbete för arbetslös
 - typ av sökt arbete (som egen företagare eller anställd)
 - metoder som använts för att hitta ett arbete
 - i hur hög grad personen står till arbetsmarknadens förfogande
- c) uppgifter om den huvudsakliga yrkesverksamheten
 - yrkesställning
 - den lokala enhetens ekonomiska verksamhet
 - yrke
 - antal personer som arbetar i den lokala enheten

- land där arbetsplatsen ligger
 - region där arbetsplatsen ligger
 - år och månad då personen började på sitt nuvarande arbete
 - arbetets varaktighet (och skäl till detta)
 - varaktighet för tillfälligt eller tidsbegränsat arbete
 - uppdelning heltid/deltid (och skäl till detta)
 - hemarbete
- d) arbetstid
- antal timmar normal arbetstid
 - antal timmar effektiv arbetstid
 - viktigaste orsak till att normalarbetstiden skiljer sig från den effektiva arbetstiden
- e) sekundär verksamhet
- förekomst av mer än ett arbete
 - yrkesställning
 - den lokala enhetens ekonomiska verksamhet
 - antal timmar effektiv arbetstid
- f) synlig undersysselsättning
- önskan att generellt prestera fler arbetstimmar (frivilligt i årsundersökning)
 - sökande efter annat arbete samt orsaker
 - typ av sökt arbete (avlönat eller oavlönat)
 - metoder för att söka efter annat arbete
 - skäl till att personen inte söker annat arbete (frivilligt i årsundersökning)
 - tillgänglighet för att börja arbeta
 - önskemål om arbetstimmar (frivilligt i årsundersökning)
- g) sökande efter arbete
- typ av sökt arbete (heltid eller deltid)
 - period under vilken arbete söktes
 - personens situation innan arbete söktes
 - registrering hos en myndighet som ägnar sig åt arbetsförmedling och utbetalning av understöd
 - önskan att arbeta hos person som inte söker arbete
 - skäl till att personen ifråga inte har sökt arbete
- h) teoretisk och praktisk utbildning
- deltagande i utbildning under de fyra närmast föregående veckorna
 - mål
 - nivå
 - ort
 - total längd
 - totalt antal timmar utbildning
 - nivå på den högsta utbildning som genomgått med godkänt resultat
 - år då denna utbildning avslutats
 - utbildning där praktik varvats med teoretisk utbildning
- i) tidigare arbetslivserfarenhet för arbetslös
- tidigare arbetslivserfarenhet
 - år och månad då personen senast arbetade
 - viktigaste orsak till att personen slutade sitt senaste arbete
 - yrkesställning i det senaste arbetet
 - ekonomisk verksamhet i den lokala enhet där personen senast arbetade
 - utövat yrke i det senaste arbetet
- j) situation ett år före undersökningen
- huvudsaklig verksamhet
 - yrkesställning
 - ekonomisk verksamhet i den lokala enhet där personen arbetade
 - bosättningsland
 - bosättningsregion

- k) huvudsaklig verksamhet (frivilligt)
- l) inkomst (frivilligt)
- m) uppgifter av teknisk natur gällande samtalet
 - undersökningsår
 - observationsvecka
 - intervjuvecka
 - medlemsstat
 - hushållets region
 - urbaniseringsgrad
 - hushållets ordningstal
 - typ av hushåll
 - typ av institution
 - viktningkoefficienter
 - delurval med avseende på föregående undersökning (årsundersökning)
 - delurval med avseende på följande undersökning (årsundersökning)
 - undersökningsomgångens ordningstal

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget på vissa slag av övergripande statligt stöd"

(98/C 129/16)

Den 7 oktober 1997 beslutade kommissionen i enlighet med artikel 198 i EG-fördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för industri, handel, hantverk och tjänster, som ansvarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 6 februari 1998. Föredragande var Jan Jacob van Dijk.

Vid sin 352:a plenarsession den 25-26 februari 1998 (sammanträdet den 25 februari 1998) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 70 röster för, ingen emot och 4 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. EG-fördraget betraktar statliga stödåtgärder generellt som oförenliga med den gemensamma marknaden. Artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget behandlar detta stöd. I artikel 94 anges tydligt hur beslutsfattandet skall gå till för stödåtgärder som måste vidtas.

1.2. Fördraget anger att följande stödåtgärder är förenliga med den gemensamma marknaden:

- a) Stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung.
- b) Stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser.

- c) Stöd som ges till näringslivet i vissa delar av Förbundsrepubliken Tyskland.

1.3. Dessutom kan följande former av statligt stöd anses vara förenliga med den gemensamma marknaden:

- a) Stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig sysselsättningsbrist.
- b) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi.
- c) Stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när detta inte strider mot det gemensamma intresset.